

LAP 2007-2013 un LAP 2014-2020

Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts
Lauku attīstības novērtēšanas nodaļa:
Elita Benga ,vadītāja

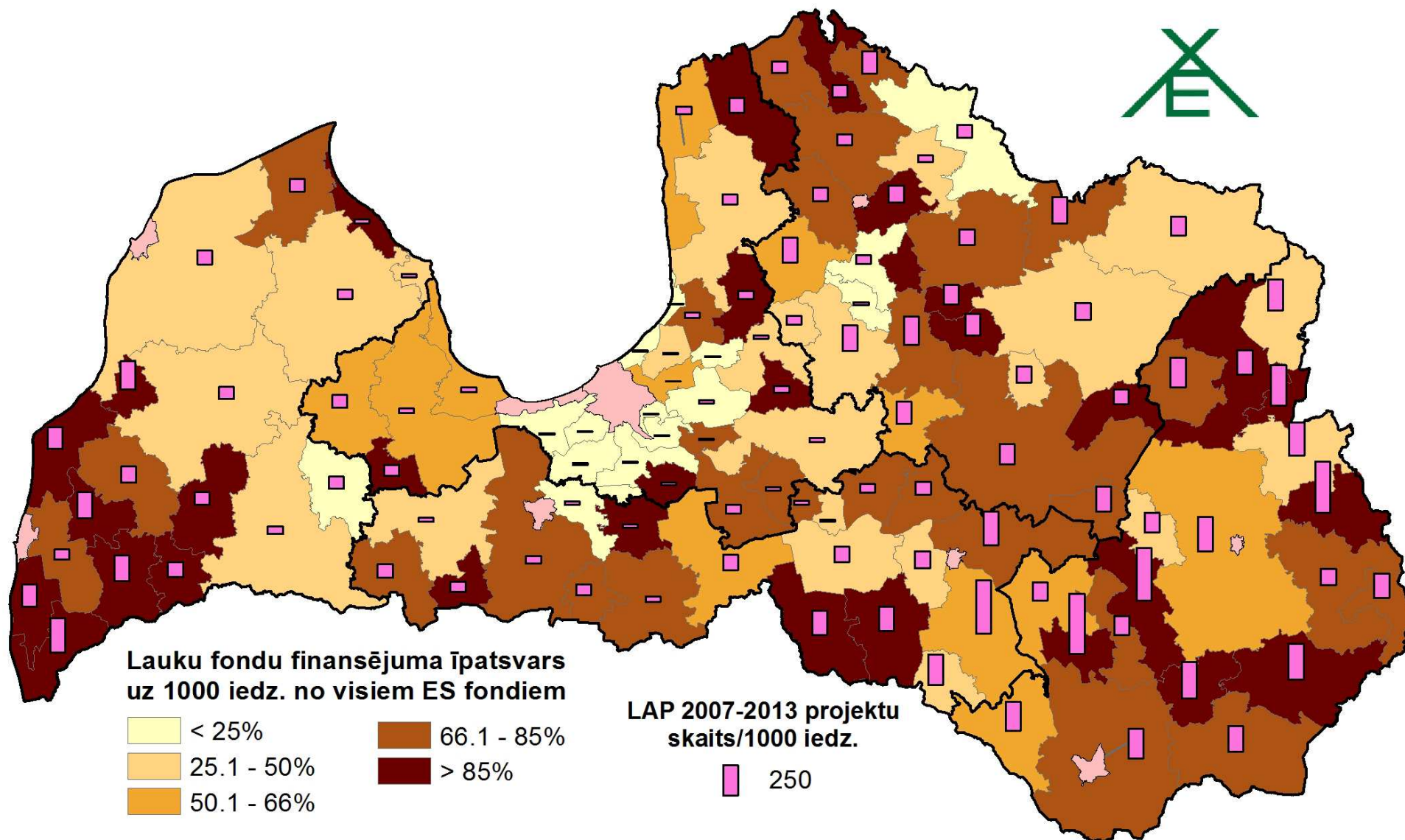

Prezentācijas saturs

- Situācija laukos kopumā
- LAP 2007-2013 izmaiņas
- LAP 2007-2013 pieredze
- Salīdzināmie rādītāji LAP 2007-2013 un LAP 2014-2020
- Secinājumi un ieteikumi

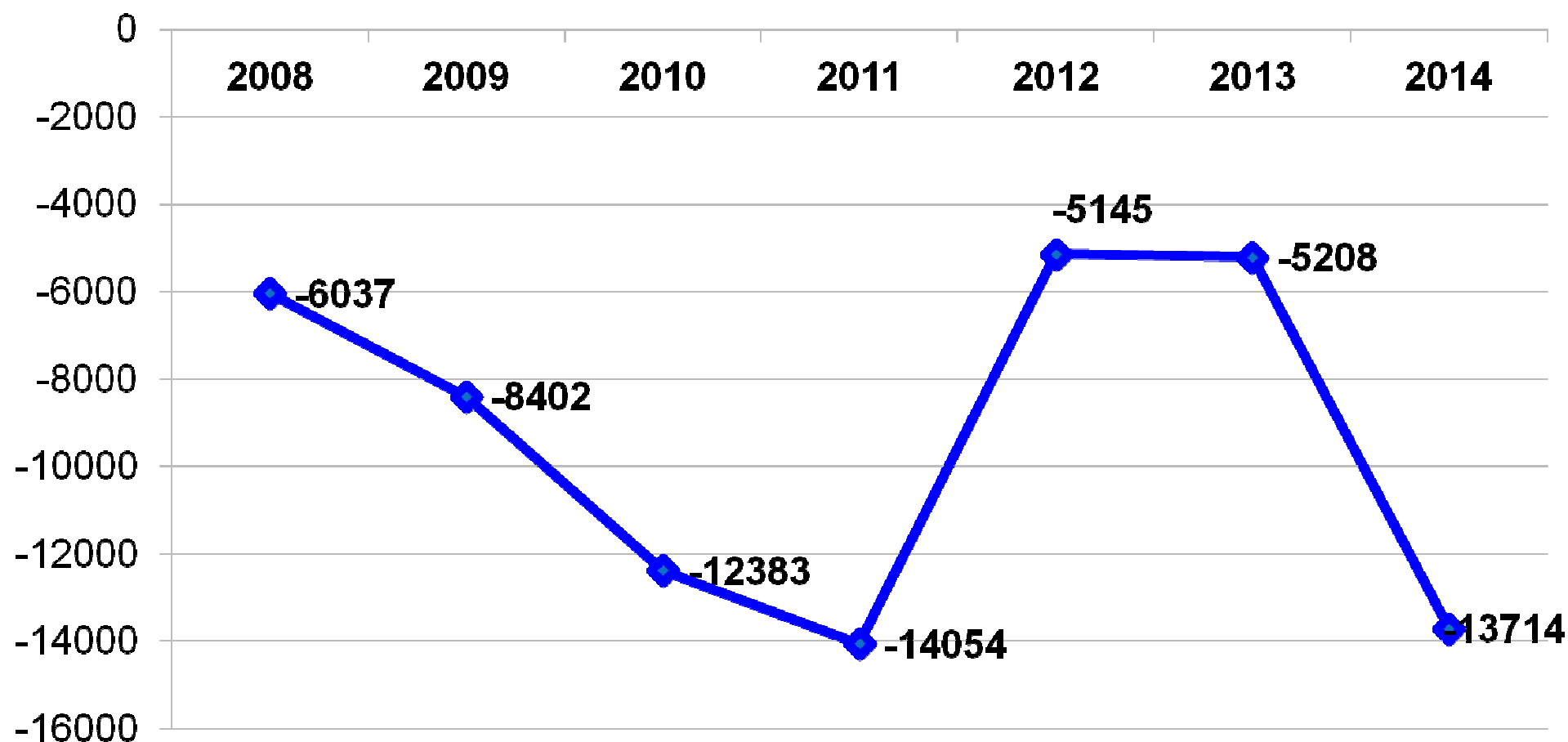
ES lauku fondu īpatsvars novados

(2013.g. RAIM dati)

Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas laukos (izmaiņas pret iepriekšējo gadu, cilv. skaits)

CSP dati

Nodarbināto skaita izmaiņas nozarēs Latvijas laukos 2008.-2013. g., tūkst.cilv.

Saimniecību lieluma izmaiņas reģionos (2013 pret 2007, CSP dati)

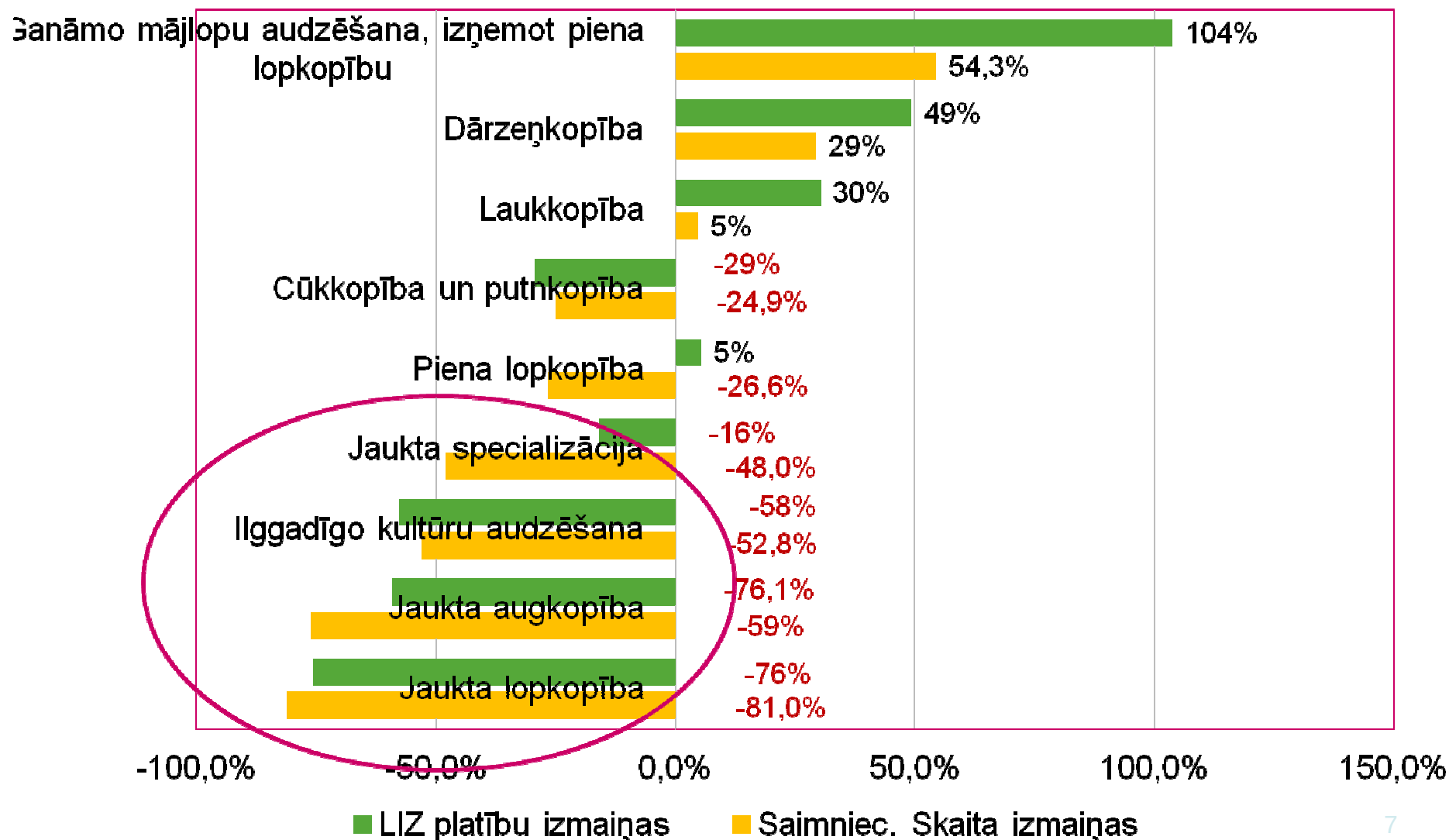

Reģions	Ekonomiskā lieluma grupa, EUR						
	<4000	4000 - 15000	15000- 25000	25000 - 50000	50000 - 100000	100000 - 500000	> 500000
Kurzeme	-39%	-3%	39%	51%	89%	145%	135%
Latgale	-45%	15%	137%	158%	189%	359%	135%
Pierīga	-28%	-12%	19%	22%	72%	103%	153%
Vidzeme	-35%	1%	27%	65%	50%	178%	175%
Zemgale	-50%	-7%	6%	53%	68%	109%	172%

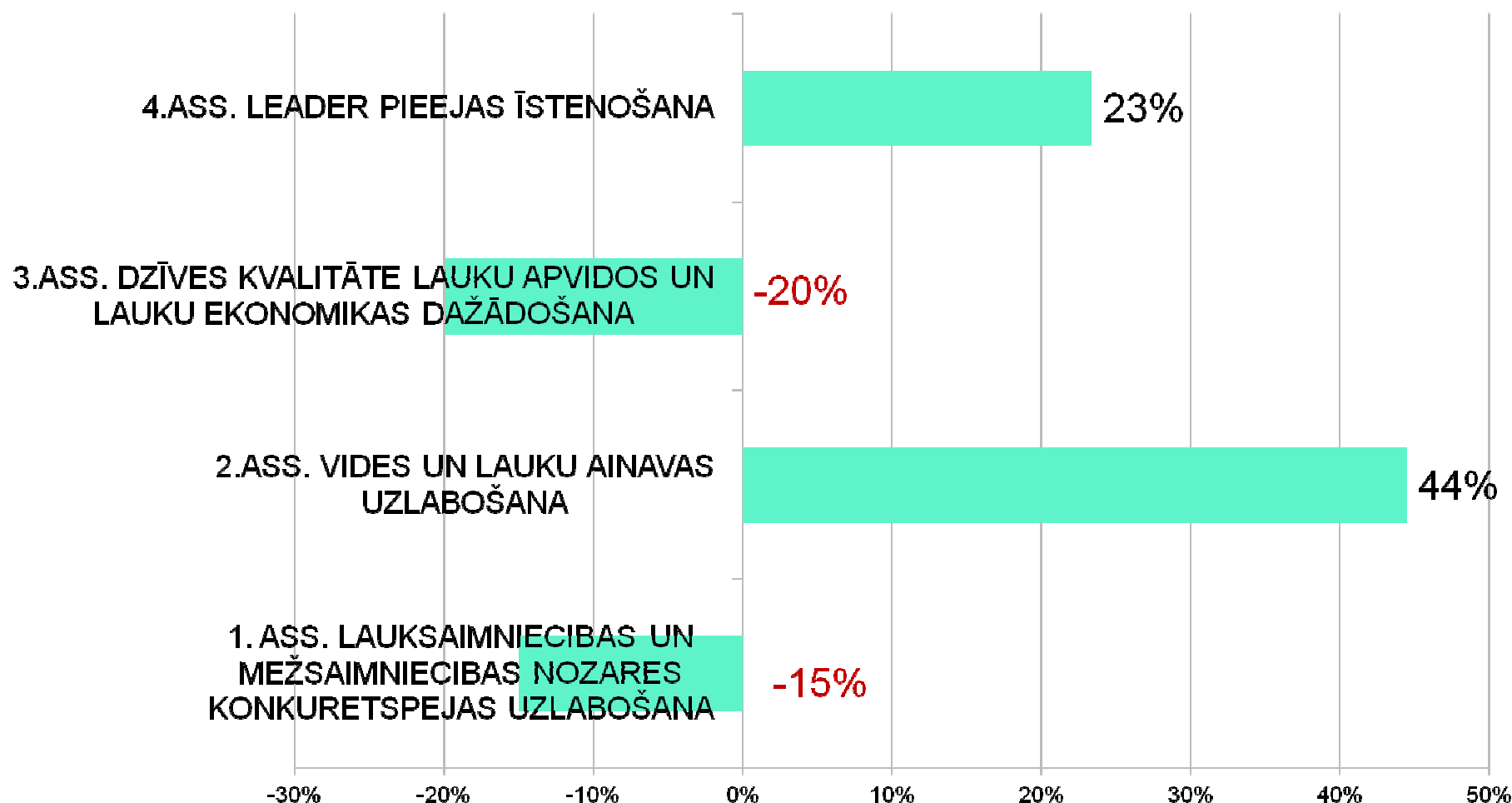
Saimniecību skaita un izmantotā LIZ izmaiņas pēc specializācijas

(2013 pret 2007, LANN aprēķins pēc CSP datiem)

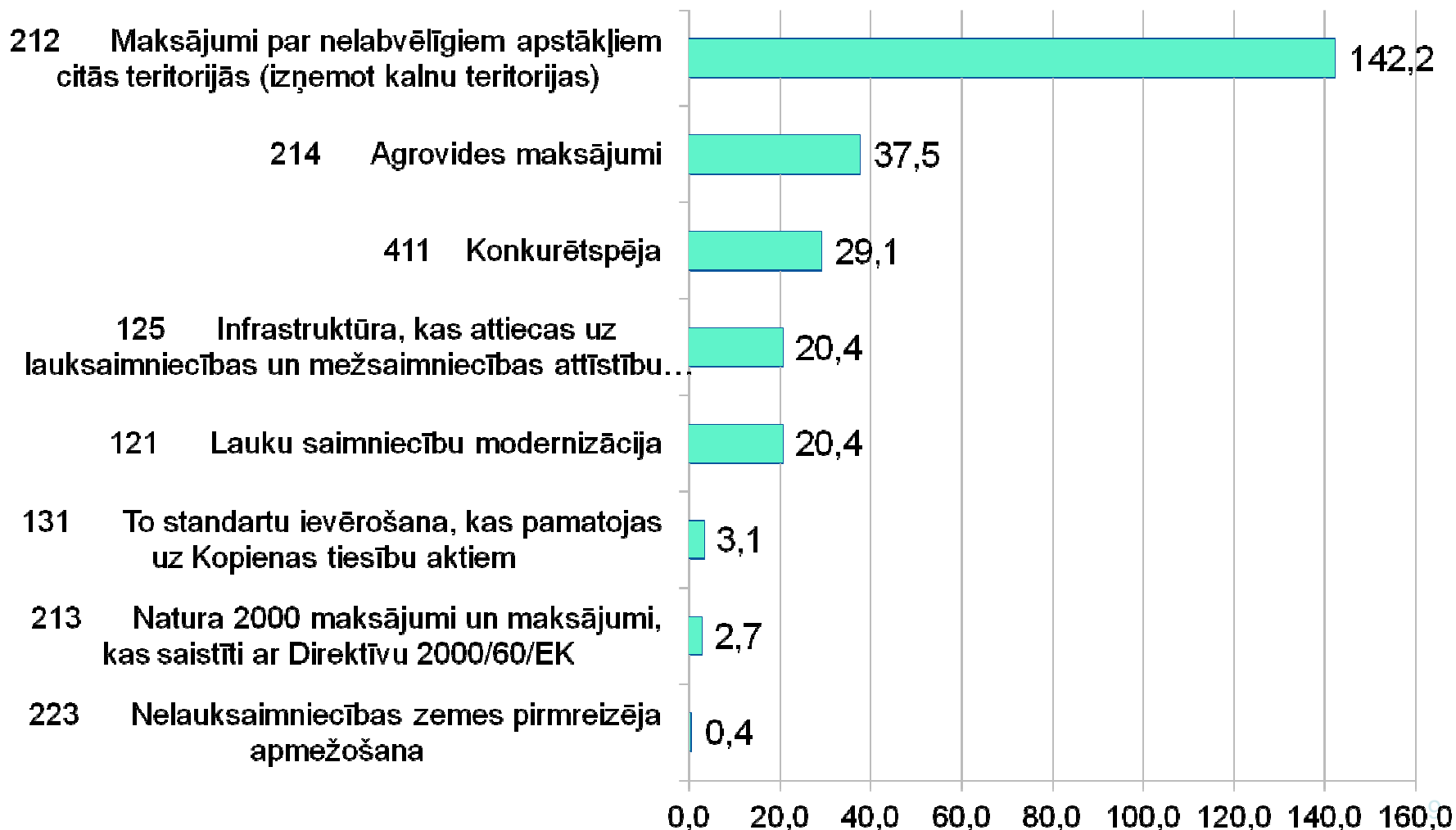

LAP 2007-2013 finanšu sadalījuma izmaiņas (no 2007.-2014.g.)

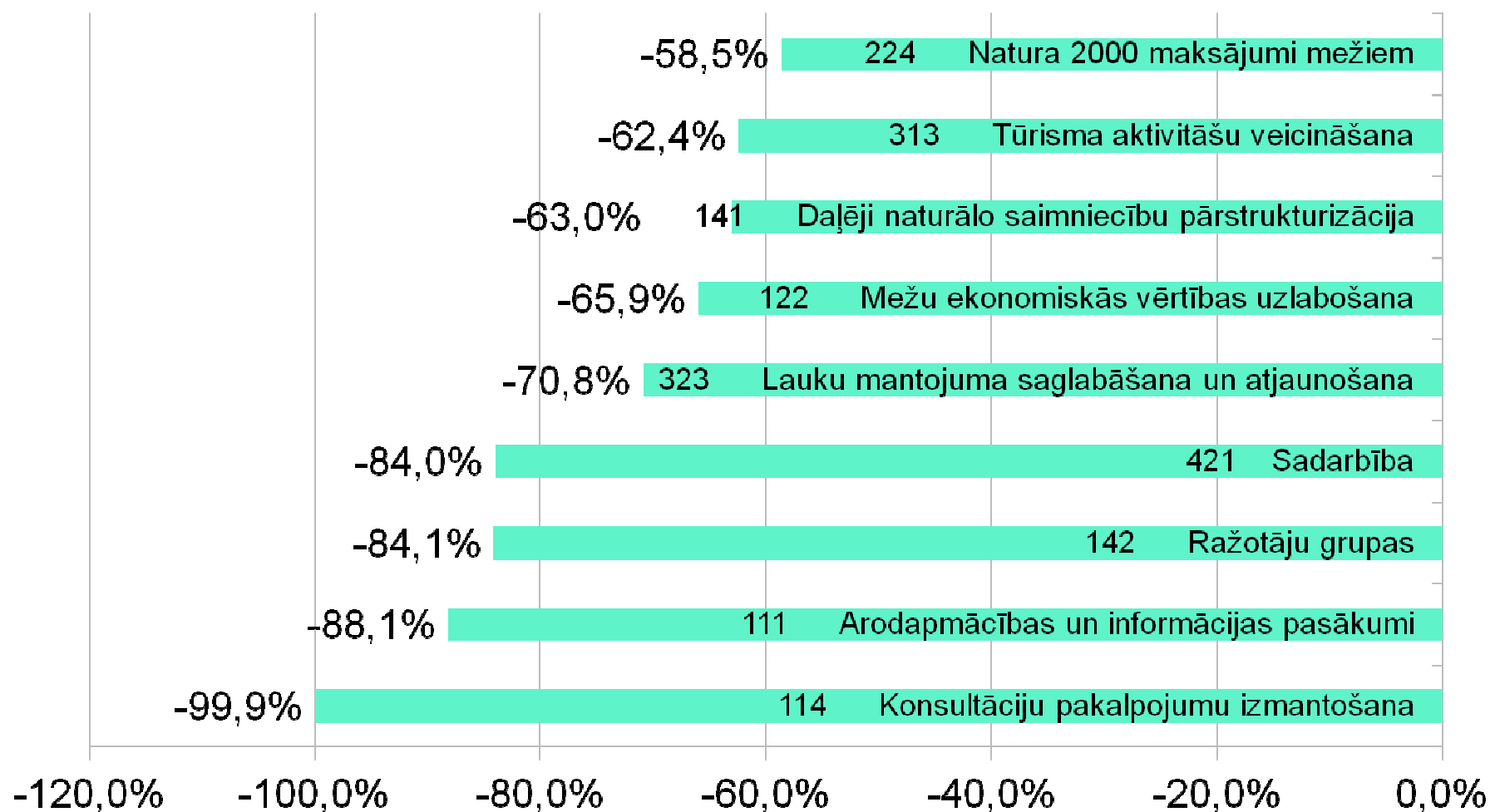

LAP 2007-2013 finanšu pieaugums (no 2007.-2014.g. EUR Milj.)

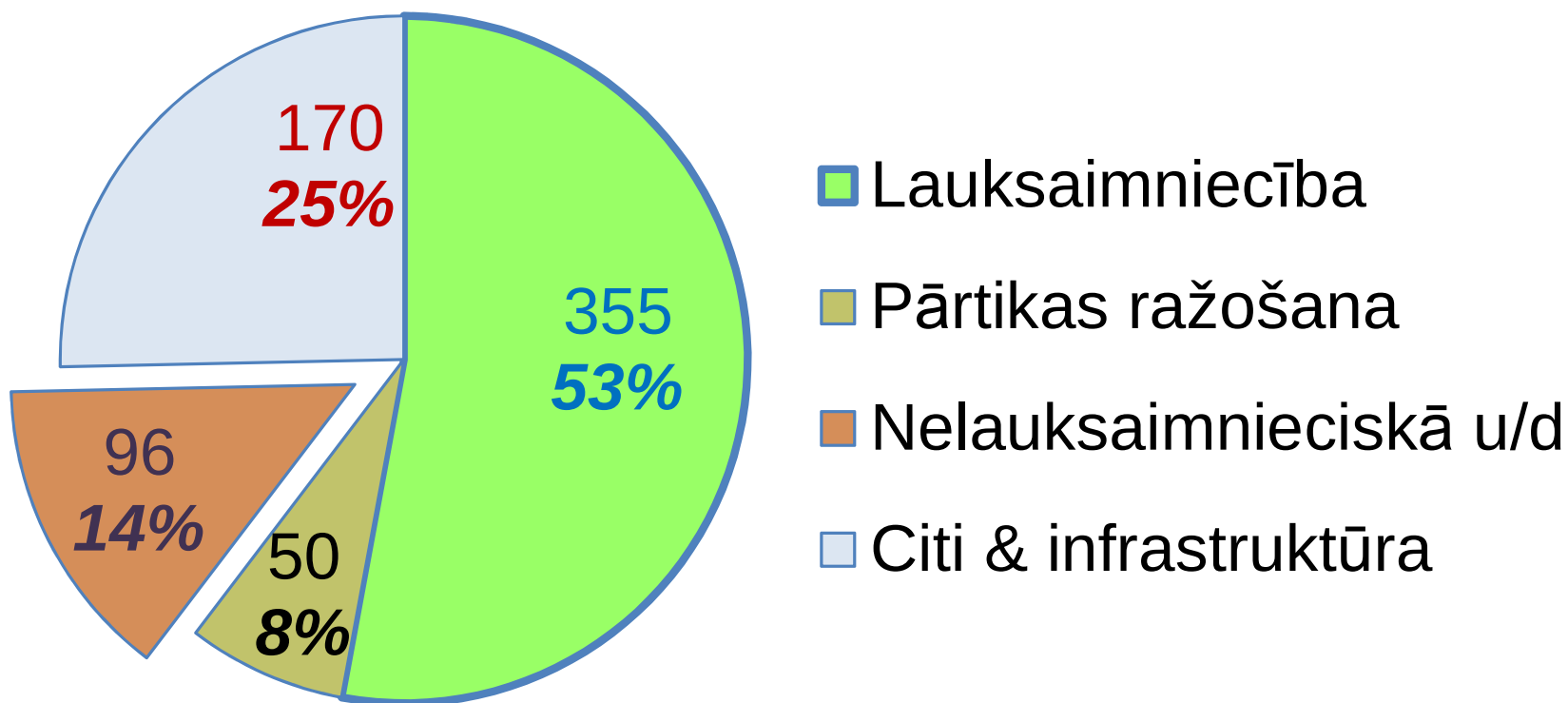

LAP 2007-2013 finanšu samazinājums (no 2007.-2014.g.)

LAP 2007-2013 ietvaros izmaksātais publiskais finansējums projektiem

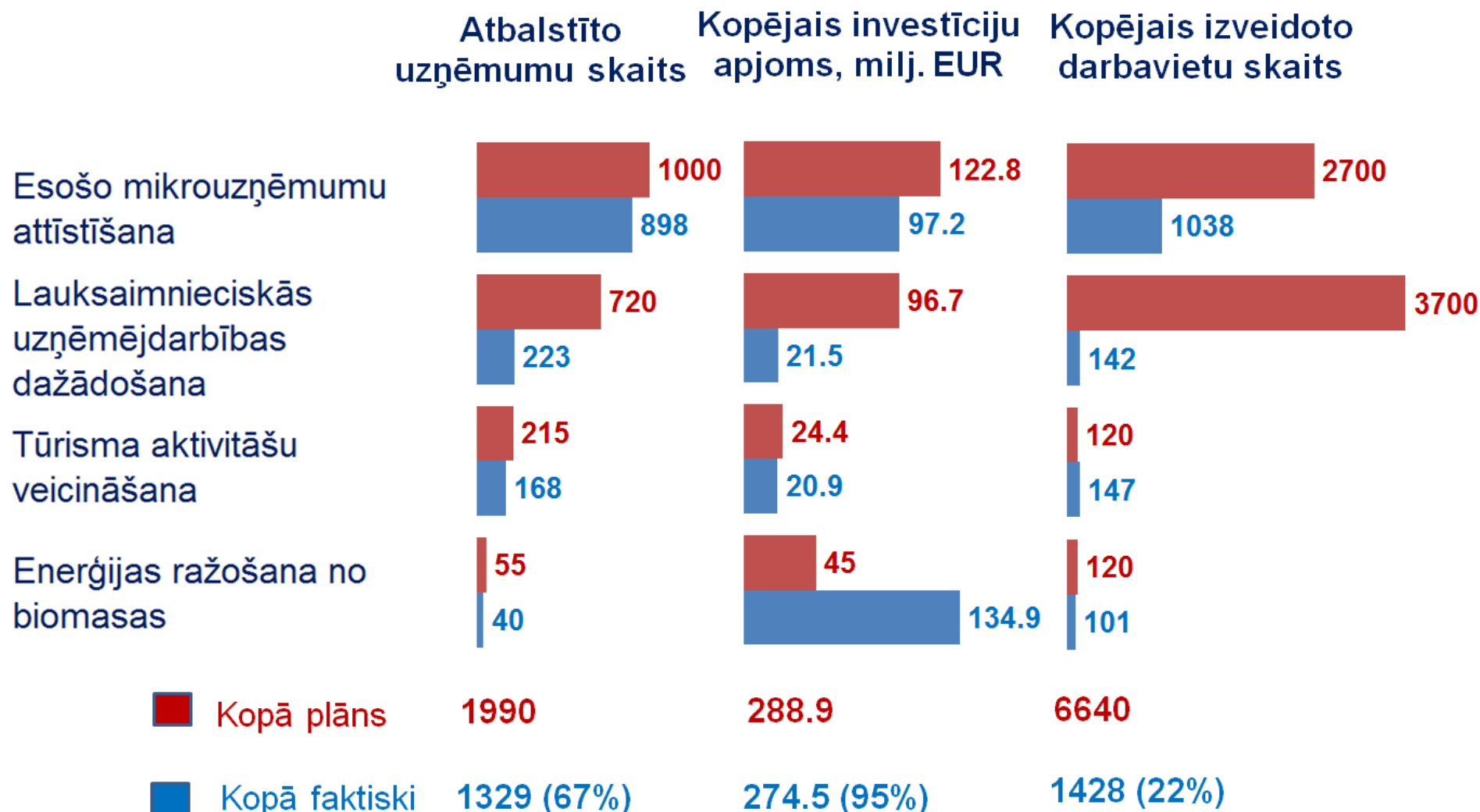
(LAD dati uz 31.12.2013. milj. EUR un %)

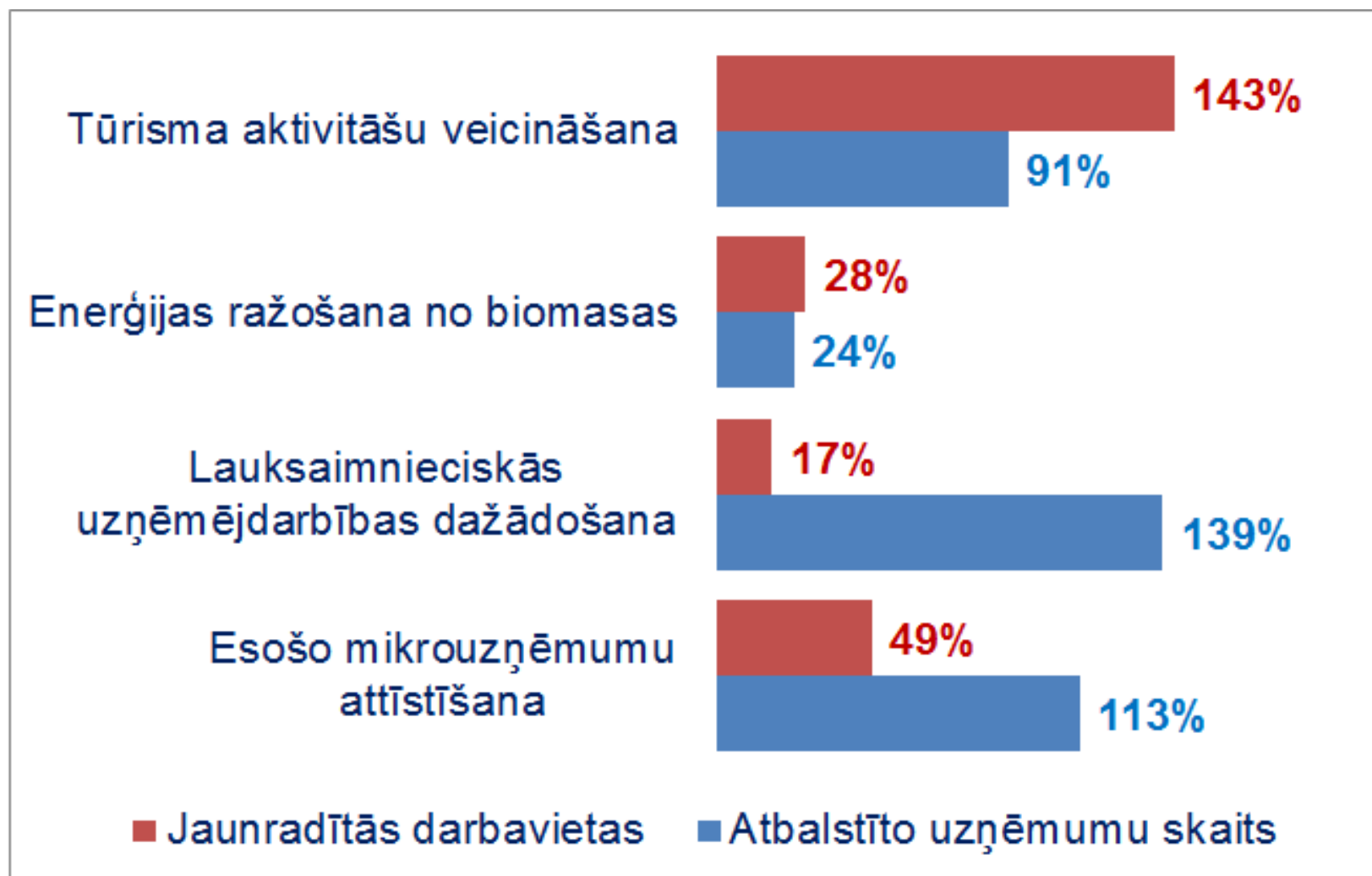
Plānotais un faktiskais rezultāts LAP 2007-2013 uzņēmējdarbības pasākumos

LAD dati 2014.g.marts

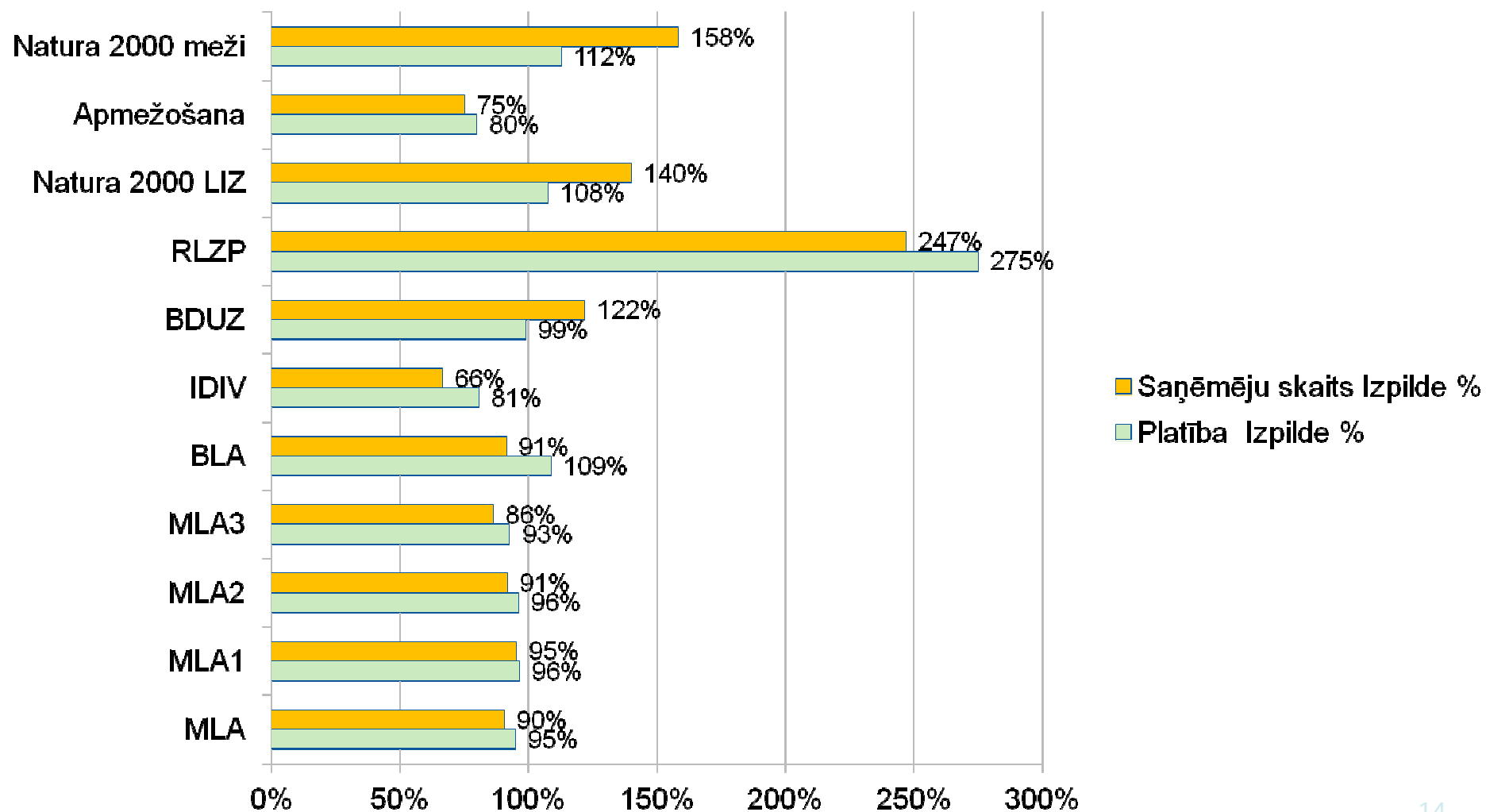

Rezultatīvo rādītāju izpilde % no plānotā salīdzinājumā ar ieguldījumu apjomu uzņēmējdarbības pasākumos

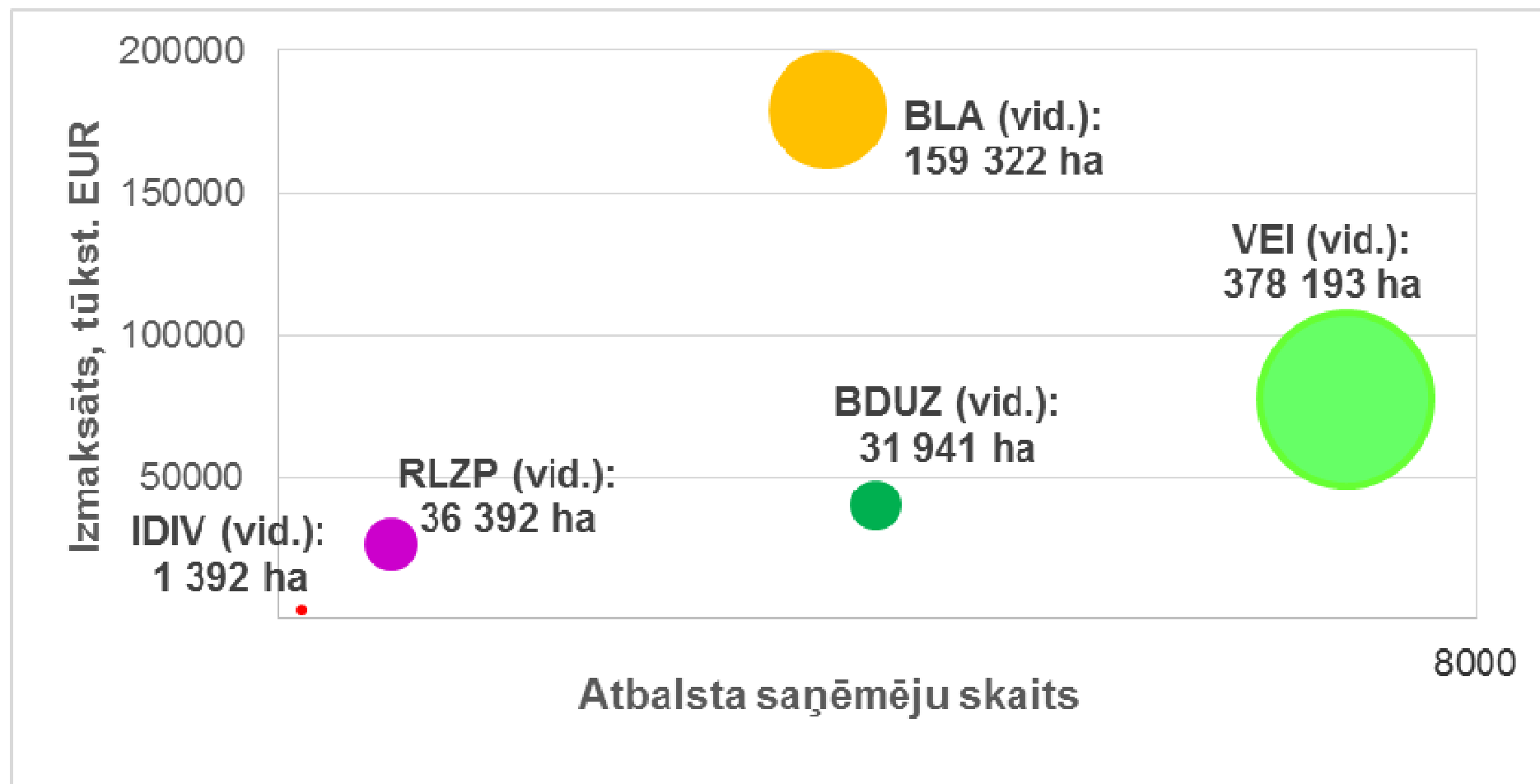
LAD dati 2014.g.marts

LAP 2007-2013 2.ass pasākumu rezultātu izpilde

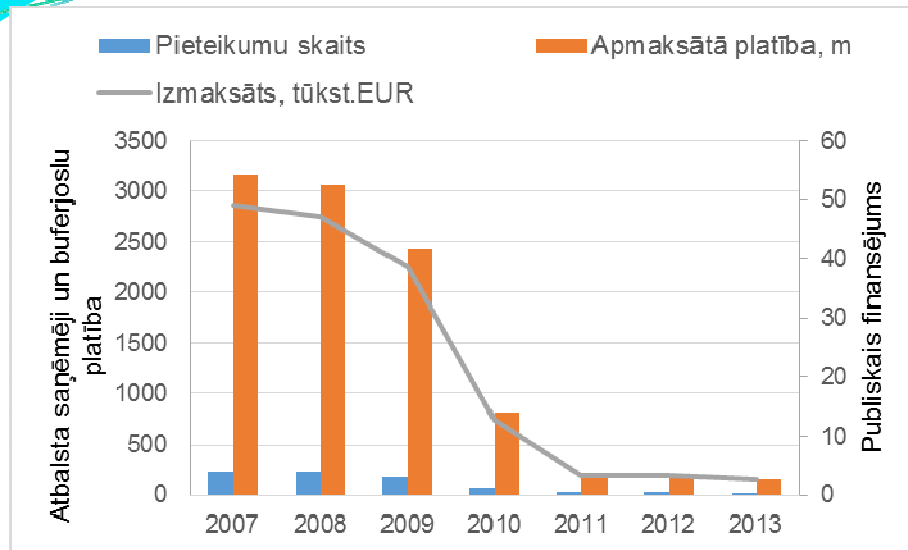
LAP 2007-2013 Agrovides pasākums

Agrovides apakšpasākumu salīdzinājums pēc atbalsta kopsummas 2007.-2013. gada periodā, atbalsta saņēmēju unikālā skaita un atbalsta platības vidēji gadā

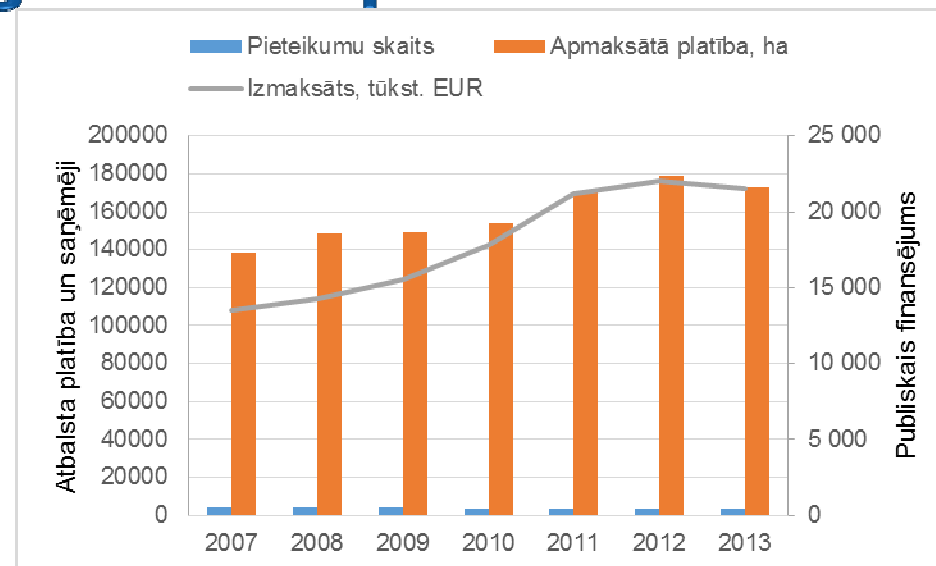
Avots: LVAEI apkopojums pēc LAD datiem

LAP 2007-2013 Agrovides pasākums

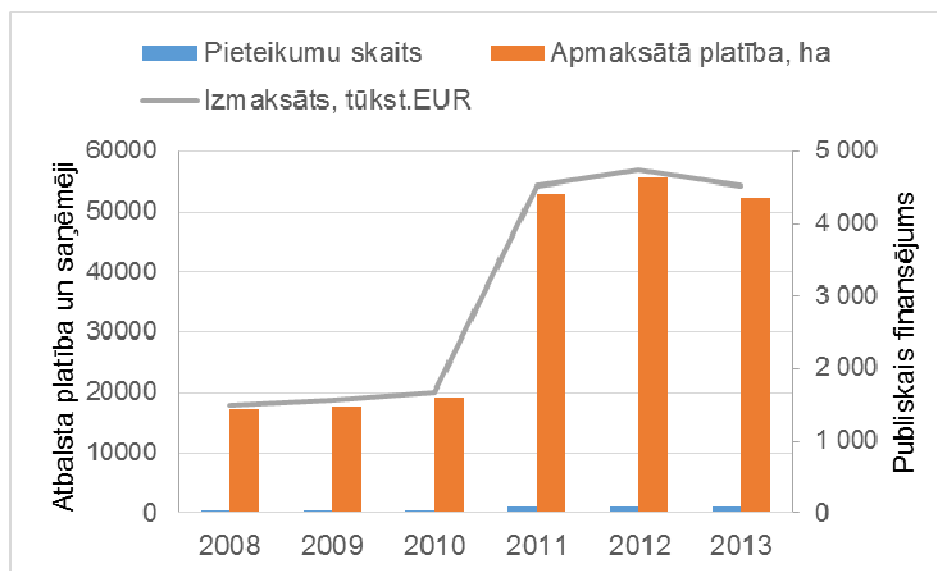
BI apakšpasākuma rādītāji

Avots: LVAEI apkopojums pēc LAD datiem

BLA apakšpasākuma rādītāji

Avots: LVAEI apkopojums pēc LAD datiem

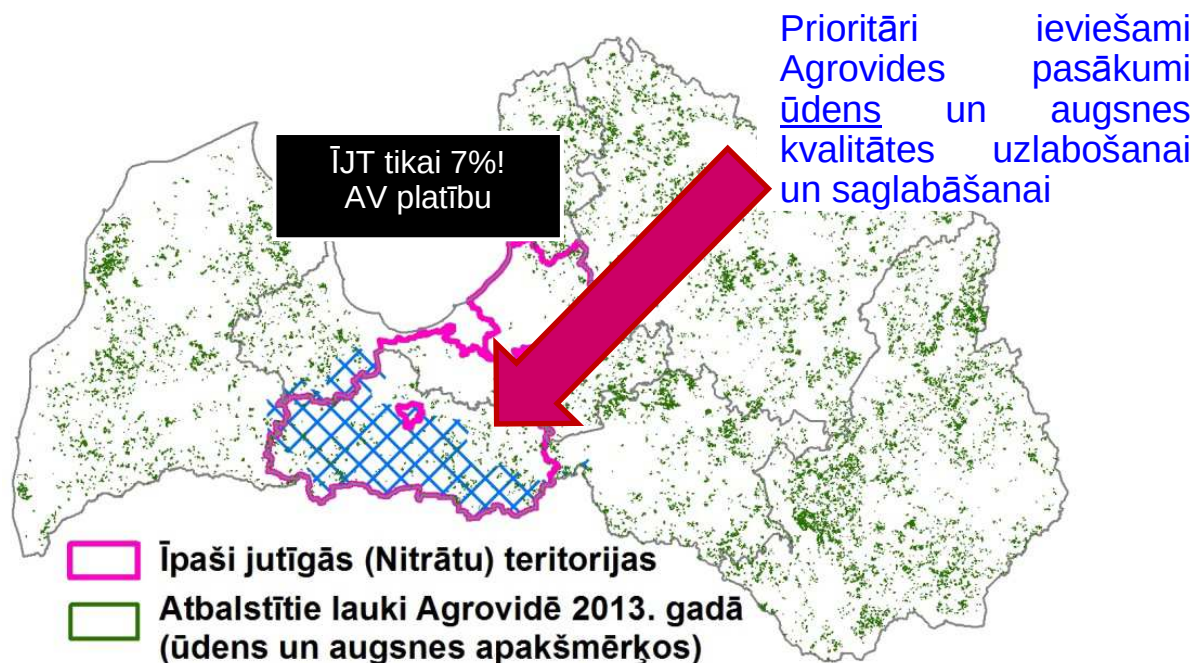
RLZP apakšpasākuma rādītāji

Avots: LVAEI apkopojums pēc LAD datiem

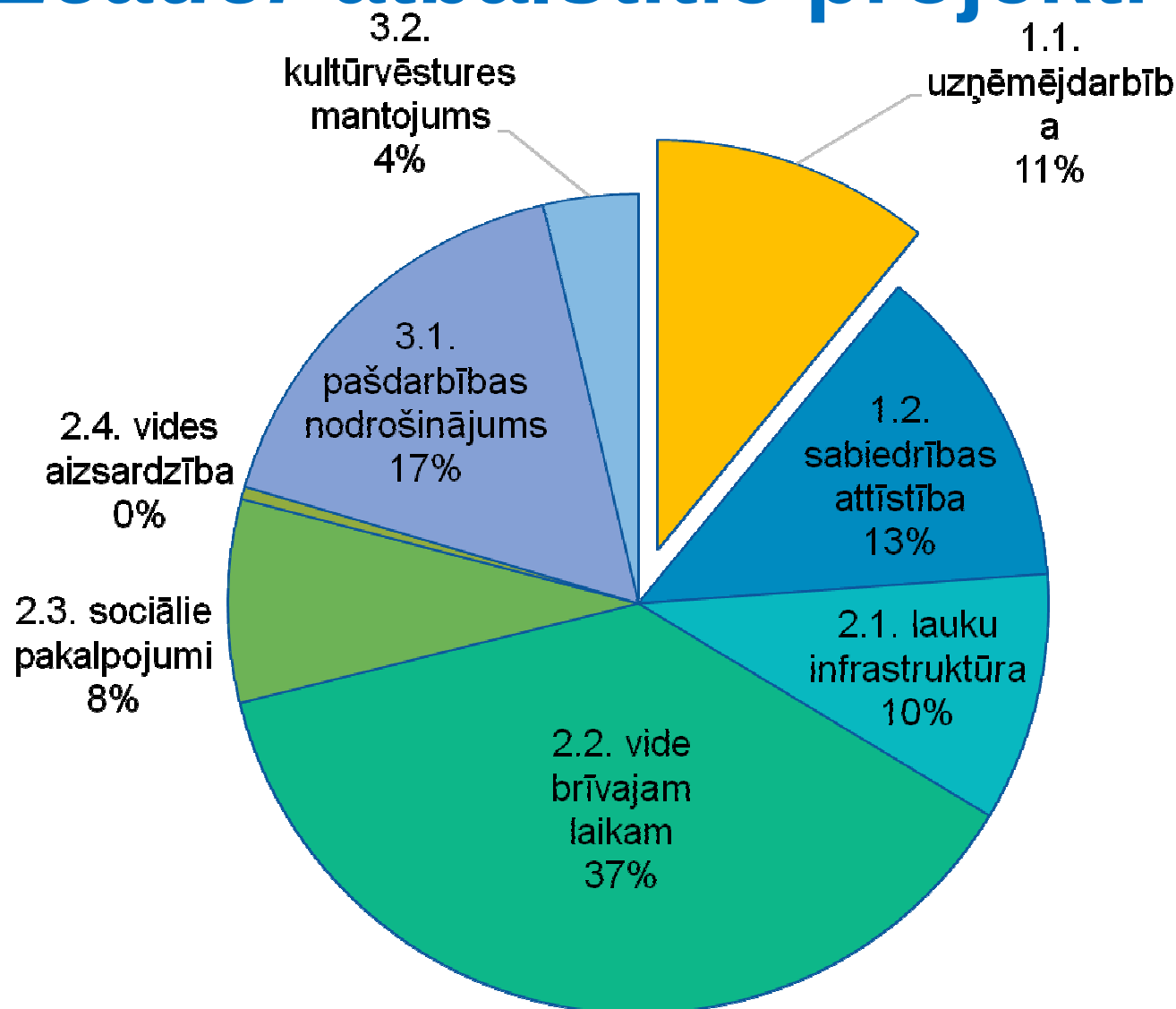

LAP 2007-2013 Agrovides pasākumi

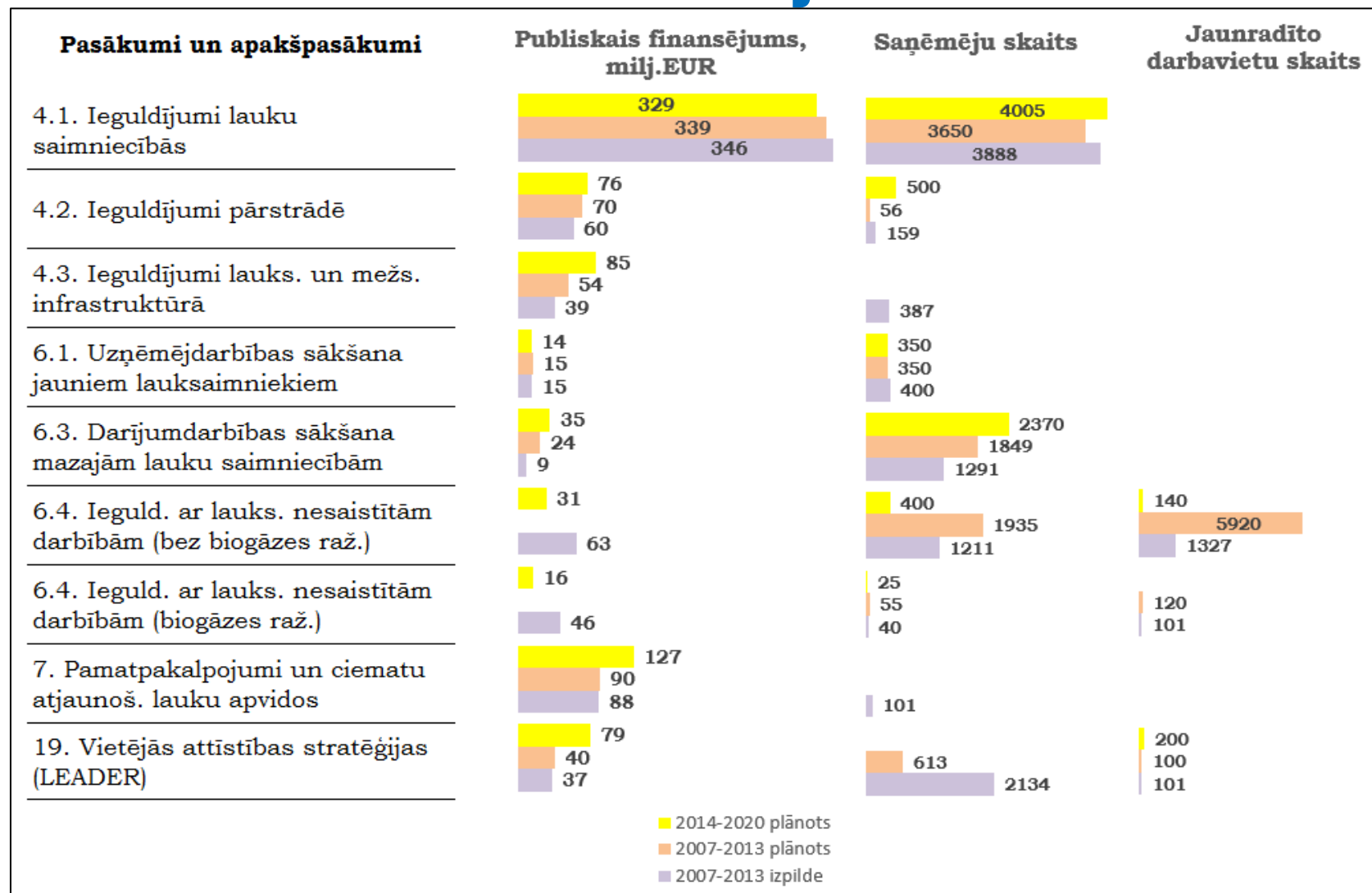
Agrovides maksājumos atbalstītajām platībām Latvijā raksturīgs nevienlīdzīgs teritoriālais sadalījums, kas nav vērtējams pozitīvi. Teritorijās ar potenciāli lielāko ietekmi uz vidi no lauksaimniecības Agrovides pasākumi tiek realizēti vismazāk

Leader atbalstītie projekti

LAP 2007-2013 un LAP 2014-2020 salīdzinājums

Secinājumi

- Attiecībā pret saņemto atbalstu **lielākā atdeve darbavietu radīšanā** bija atbalstam **mikrouzņēmumiem**.
- **Nav sasniegts** viens no galvenajiem 3.ass mērķiem – jaunradītas tikai **22% no plānotā** darbavietas (*saskaņā ar projektu atskaitēm*) t.i. 0,5% no kopējā nodarbināto skaita laukos, lai gan **finansējums** izmantots **95%** apmērā.
- Lauksaimniecības atbalstam paredzētajos pasākumos nav atrodami kritēriji, kas veicinātu eksportspējīgas produkcijas ražošanu, kas arī ir viens no prioritātes mērķiem.
- Lai gan LAP 2007-2013 2. ass pasākumos definētie sasniedzamie rādītāji tika sasniegti, tomēr izvirzītie mērķi sasniegti tikai daļēji. Ietekmes rādītāju analīze liecina par vides stāvokļa rādītāju saglabāšanos iepriekšējā līmenī (piem., LPI, ūdens kvalitāte ārpus ĪJT), vai pasliktināšanos (piem., pamestās zemes īpatsvars MLA3, zālāju botāniskā kvalitāte, ūdens kvalitāte ĪJT, augsnes kvalitāte).
- Agrovides pasākumu ieguldījums vides stāvokļa uzlabošanā vērtējams kā vidēji/maz nozīmīgs. Būtisks devums no Agrovides pasākumiem saistāms ar atbalstīto platību (aptuveni 250 tūkst. ha) apsaimniekošanas veicināšanu un uzturēšanu, kā arī videi draudzīgu metožu izmantošanu lauksaimnieciskajā praksē (18 tūkst. saimniecību)
- Agrovides apakšpasākumos līdz šim galvenokārt izmantota visaptveroša pieeja, attiecinot tos un to nosacījumus vispārīgi uz visu Latvijas teritoriju, nevis uz konkrētām problēmu vietām un/vai specifiskām prasībām.
- Trūkst pētījumu uz kuriem balstīties, lai pierādītu pasākumu aktualitāti un definētos nosacījumus. Tas noved pie neefektīva līdzekļu izlietojuma

Ieteikumi

- Darbavietu radīšanai prioritāte dodama **mikro un mazo uzņēmumu atbalstam**. Lai sekmētu līdzsvarotāku teritorijas attīstību un mazinātu iedzīvotāju aizplūšanu, galvenajam LAP uzstādījumam ir jāklūst **nodarbinātības veicināšanai**, īpaši no lielajām pilsētām attālākos novados
- 2014.-2020. gada plānošanas perioda atbalsta pasākumu ieviešanas nosacījumos jādomā par *lauksaimniecības produktu pārstrādes* (piem. mājražotāji) un **nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības** attīstību laukos, ja **vēlamies saglabāt apdzīvotus laukus**
- Ieteicams ar atbalsta saņemšanas nosacījumu palīdzību, piešķirot atbalstu modernizācijai un attīstībai, priekšroku dot darbietilpīgākiem lauksaimniecības sektoriem un uz vidi orientētām tehnoloģijām.
- Lauksaimniecības atbalsta pasākumos, kas paredz ražošanas tehnoloģisko modernizāciju, vajag ietvert eksportspējīgu produktu ražošanu veicinošus kritērijus
- Vides politikas plānošanas dokumentos precīzi aprakstītas prioritārās problēmas un mērķus saistībā ar lauksaimniecību, lai izvairītos no vispārīgiem/deklaratīviem mērķiem bez precīzām platībām un ģeogrāfiskās piesaistes

Paldies par uzmanību!

**Latvijas Valsts agrārās ekonomikas
institūts**

Lauku attīstības novērtēšanas nodaļa

www.lvaei.lv

Elita.benga@lvaei.lv